

Výpis z analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí okresu Krupina

Oblasti možného ohrozenia vyplývajúce z Analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí okresu Krupina

1. Oblasť možného ohrozenia mimoriadnymi javmi poveternostného a klimatického charakteru

Mimoriadne javy poveternostného a klimatického charakteru Rok 2023 – okres KRUPINA (podľa MS Dudince a MS Bzovík)

V roku 2023 bolo zaznamenaných 22 búrok na MS Dudince a 11 búrok na MS Bzovík. Na uvedených staniciach bolo v roku 2023 zaznamenaných 24 resp. 23 dní s denným úhrnom atmosférických zrážok nad 10 mm, pričom maximálny denný úhrn atmosférických zrážok za rok 2023 bol 39,5 mm dňa 27.10.2023 na MS Dudince a 49,4 mm dňa 27.10.2023 na MS Bzovík.

Povodňové správy sa nachádzajú na <http://www.shmu.sk/sk/?page=128>

Meteorologické výstrahy a hydrologické výstrahy ku predpokladaným extrémnym klimatickým javom poskytuje Slovenský hydrometeorologický ústav /SHMÚ/ formou „sms“- správy prostredníctvom Koordinačného strediska Integrovaného záchranného systému /IZS/ starostom obcí a primátorom miest a na odbory krízového riadenia okresných úradov podľa aktuálnej hydrometeorologickej situácie.

Výstrahy na extrémne prejavy klimatických javov - na silný vietor, silné dažde, snehové javy, námrazové javy, vysoké teploty, búrkové javy, povodne, zosuvy, sucho, hmla a informácie o uvedených javoch sú zverejňované aj na webovej stránke SHMÚ: <http://www.shmu.sk/sk>, podľa aktuálnej situácie.

Mimoriadne javy poveternostného a klimatického charakteru vyhodnocuje SHMÚ podľa jednotlivých meteorologických staníc.

2. Oblasť možného ohrozenia povodňami a záplavami z povrchových vodných tokov

Z hľadiska vzniku povodní predstavujú najväčšie riziko vodné toky (rieky) Krupinica a Štiavnica, ktoré pretekajú územným obvodom v smere severojužnom. Rizikovými miestami z hľadiska povodní na vodnom toku Krupinica sú obce Medovarce a Rykynčice. Rizikovými miestami z hľadiska povodní na vodnom toku Štiavnica sú obce Hontianske Nemce, Hontianske Moravce a Domaniky, kde je predpoklad vyliatia vôd v dôsledku plyššieho koryta riečišťa a menej svažitého terénu. Povodňami z privalových dažďov vznikajúcimi z prudkých poveternostných zmien a pri dlhotrvajúcich dažďoch sú ohrozené všetky obce okresu. V prípade extrémnej zrážkovej činnosti môže dôjsť k zvyšujúcej sa hladiny potoka Klastava a Beluj, ohrozené obce sú najmä Sebechleby, Hontianske Tesáre, Ladzany a Drážovce.

3. Oblasti možného ohrozenia v prípade porušenia vodnej stavby

Riziko záplav vyplýva z porušenia hrádzí vybudovaných vodných stavieb na území okresu. Nebezpečenstvo záplav hrozí aj pri dlhotrvajúcich dažďoch, prietrzí mračien, pri topení snehu a ľadu.

Na území okresu je vybudovaných 13 vodných stavieb, z toho najväčšie sú VS Krupina na vodnom toku Bebrava, VS Sebechleby na vodnom toku Beluj. Na vodnom toku Bebrava asi 2 km západne od mesta Krupina je vybudovaná vodná stavba Krupina. VS vodná nádrž Krupina je vybudovaná pre transformáciu povodňovej vlny, nadlepšovanie minimálnych prietokov v toku Bebrava, zabezpečenie vody pre závlahu poľnohospodárskej pôdy, športové rybárstvo, využitie nádrže na rekreačné účely a hydroenergetické využitie malou vodnou elektrárnou. Uvedené vodohospodárske dielo by za určitých okolností mohlo spôsobiť vznik mimoriadnej udalosti so zaplavením rozsiahlejších území.

4. Svahové deformácie – zosuvy pôdy, skál, pokles pôdy

V okrese Krupina z hľadiska plošného zosuvu pôdy sú najčastejšie postihované oblasti v katastrálnom území mesta Krupina, ale aj v katastrálnych územiach všetkých obcí okresu Krupina.

Príčinou zosuvov sú klimatické faktory a bonitná erózia pôdy, zväčša na kultúre lúka alebo pastviny, v aktívnom alebo potenciálnom stupni aktivity. Zosuvy sú zväčša nesanované.

Vzhľadom na výdatnú a pretrvávajúcu zrážkovú činnosť a vzhľadom k následnému nadmernému podmočeniu pôdy dochádza k svahovým zosuvom pôdy.

V okrese Krupina môže dochádzať aj k padaniu skál v súvislosti zo svahovými zosuvmi pôdy.

a) Seizmická činnosť

Územie okresu Krupina je na základe mapy „Maximálnych očakávaných intenzít na území Slovenska“ zaradené do 6⁰ MSK so slabými škodami na budovách.

Na území okresu sa na základe podkladov a záznamov Geofyzikálneho ústavu SAV nenachádzajú lokality kde by bol predpoklad vulkanickej činnosti.

5. Oblasti možného hrozenia požiarmi a výbuchmi

a) lesné požiare

Veľké požiare v dôsledku nepriaznivých klimatických a poveternostných podmienok môžu vzniknúť najmä pri :

- kladení ohňa v prírode / najmä pri vypaľovaní suchých trávnatých porastov /

V okrese Krupina je to lesný masív Krupina - Starý háj, ohrozené je najmä katastrálne územie mesta Krupina.

b) požiare a výbuchy vo výrobných podnikoch vyplývajúce z povahy ich činnosti.

Ohrozené možným vznikom požiaru sú najmä podniky drevospracujúcej výroby ako napr. Lind Möbler Slovakia s.r.o. Krupina (výroba čalúneného nábytku, v objektoch skladujúcich ľahko horľavé látky. Firma Davos trade – logistics s.r.o., Krupina (drevospracujúce výrobky)

6. Oblasti možného ohrozenia všetkými druhmi dopravy a prepravou nebezpečných látok po komunikáciách

Územím okresu prechádza medzinárodná cestná trasa 1/66 (E 77) po ktorej sa uskutočňuje preprava nebezpečných látok a pri možných cestných haváriách vzniká nebezpečenstvo ohrozenia obyvateľstva nachádzajúceho sa v oblasti 100 m po oboch stranách komunikácie.

Za cestný uzol je možné považovať mesto Krupina, cez centrum ktoré prechádza cestná medzinárodná trasa a medzinárodná kamiónová preprava. Vzhľadom na neexistujúci obchvat a zvýšenú kumuláciu obyvateľstva v centre mesta Krupina je toto považované za rizikový úsek.

Ponad severnú časť územného obvodu okresu Krupina prechádza letový koridor z 255⁰ na 79⁰ v šírke asi 8 km. Uvedený letový koridor prechádza mesto. Priestor pod letovým koridorom je priestorom s najpravdepodobnejším výskytom leteckej katastrofy. V územnom obvode okresu Krupina nie sú vybudované letiská a heliporty.

7. Oblasti možného ohrozenia vznikom chorôb a epidémií

a) ochorenia ľudí (riziko vzniku ochorení a epidémií)

Aktuálne informácie o jednotlivých ochoreniach, ktoré majú charakter epidemiologický, dokumenty sa nachádzajú na stránkach : <https://www.ruvzzvolen.sk/>, <https://www.uvzsr.sk/> .

Každoročne sa prejavuje najmä chrípka a chrípke podobné ochorenia. Chrípka je vysoko nákazlivé ochorenie, ktoré postihuje okrem dýchacích ciest celý organizmus. **Jedná sa o ochorenie prenosné vzduchom, ktoré sa vyskytuje väčšinou v epidémiách.**

Chrípka každoročne prebieha v epidémiách spôsobených najčastejšie vírusmi chrípky typu A. Epidémia najčastejšie vrcholí vo februári. Raz za niekoľko desiatok rokov dochádza k vzniku pandémie spôsobenej novým subtypom vírusu chrípky typu A. Vírusy chrípky typu B spôsobujú malé lokálne epidémie zvyčajne na konci epidémie.

8. Terorizmus

Jedná sa o vytipované ciele možného teroristického útoku (biologické alebo chemické ohrozenie). Sú to objekty a zariadenia na hromadné zásobovanie obyvateľstva a priestory s vysokou koncentráciou ľudí (kultúrne domy, obchodné centrá, školy, pošta,..)

9. Varovanie obyvateľstva a vyzozumenie osôb, varovné signály

Varovanie obyvateľstva a vyzozumenie osôb okresný úrad plánuje, riadi a zabezpečuje tak, aby na ohrozenom území bolo zabezpečené právo fyzickej osoby na včasné varovanie pred hroziacim nebezpečenstvom (§ 17 ods. 1 zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov). Systémy varovania obyvateľstva a vyzozumenia osôb musia spĺňať technické a prevádzkové podmienky podľa ustanovení vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 388/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v znení neskorších predpisov.

Varovanie obyvateľstva a vyzozumenie osôb sa plánuje v oblasti ohrozenia a vykonáva sa ihneď ak následkom mimoriadnej udalosti môže dôjsť k ohrozeniu obyvateľstva všetkými dostupnými prostriedkami, pričom hlavným zdrojom výstražného signálu sú sirény.

V zmysle §15 ods.1, písm. a), a §16 ods.1, písm. e) zákona NR SR č.42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, je ustanovená povinnosť vypracovať Plán ochrany. Pri vypracovaní plánu ochrany postupujte podľa §3c uvedeného zákona, kde je stanovená štruktúra spracovania plánu ochrany a na základe záverov z „Analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí“.

Okresný úrad Krupina
odbor krízového riadenia
ČSA 2190/3
963 01 Krupina
- 2 -

Ing. Dáša Oppová
vedúca odboru krízového riadenia
OÚ Krupina

V Krupine dňa 30.6.2024
